

Labklājības ministrija

Projekts „Soli tuvāk: Kopienas vienotā atbilde uz vardarbības pret sievietēm gadījumiem”

(Nr.JUST/2015/RDAP/AG/MULT/9830)

2.monitoringa tikšanās

L.Kornete, projekta vadītāja

Cēsis, 2018.gada 18.jūnijs

Līdzfinansē Eiropas Savienības
programma „Tiesības,
vienlīdzība un pilsonība”

Labklājības ministrija

Tieslietu ministrija

Labklājības ministrija

Kopienas vienotā atbilde

Vienota institūciju sadarbības shēma, kur katrai institūcijai ir skaidra sava loma, ar mērķi aizsargāt pilngadīgus un nepilngadīgus cietušos, sodīt vardarbīgu rīcību, palīdzēt vardarbības veicējiem, kuri vēlas mainīties, un mazināt riskus, ka vardarbība atkārtosies.

Iesaistītas puses sajūt, saredz to, ko dara visas iesaistītās institūcijas - tiesneši (ja vēlāk būs lēmuma pārskatums), policija (gan kārtībnieki, gan izmeklētāji), pašvaldības policija, sociālais dienests, bāriņtiesa, prokuratūra.

Ir vienotā nostāja un vienotā darbība.

Labklājības ministrija

Plānotie projekta rezultāti

- Izstrādāts un pilotēts **standartizēts sadarbības modelis vardarbības pret sievieti gadījumos**. Profesionāļi izveido komandu, kas spēj identificēt vardarbības situācijas, zina piemērotas intervences metodes, kuras pielieto pietiekami ātri, lai sieviete ziņotu un izvairītos no atkārtotas vardarbības.
- **Cietušās sievietes** iegūst informāciju, apgūst prasmes, attieksmes un attīsta uzvedības atbildes, **kas motivē ziņot un novērš vardarbības atkārtošanos**.
- **Kopienas vienotās atbildes (KVA) modelis ir replicēts 5 Latvijas pašvaldībās**.
- Tiek **veikti grozījumi nacionālajos tiesību aktos**, lai nodrošinātu plašu KVA modeļa ieviešanu valstī.
- Reģionālie **mediji vairo cieņu pret sievietēm un tādējādi sniedz ieguldījumu vardarbības pret sievieti prevencē**.

Labklājības ministrija

Pozitīvās tendences pilotprojektu laikā

- Sociālais dienests vispār saņem un ātrāk saņem informāciju par vardarbības upuriem
- RI anketa «atved» pie sociālā dienesta tos vardarbības upurus, kuriem nav bērnu
- RI anketa «atved» uz sociālo dienestu jaunus klientus – «ja nebūtu anketas, tad neuzzinātu»
- Ēnošana un kopīgi pasākumi/ starpprofesionālas diskusijas – palīdz iepazīt/ izprast vienam otra darbu
- Tēmas aktualitātes apzināšanās/ rodas nepieciešamība uzlabot līdzšinējo sadarbības praksi
- Uzzinot vairāk par vardarbību pret sievieti, rodas izpratne par jautājuma komplicētību un nepieciešamību rīkoties saskaņoti un operatīvi

Labklājības ministrija

Izaicinājumi pilotprojektu laikā

- Darbs ar pieaugušajiem vardarbības upuriem kā «karsts kartupelis», speciālistiem trūkst prasmju/ treniņa/ instrumentu darbam ar šādiem klientiem
- Ne visiem speciālistiem izdevies iepazīties ar vadlīnijām par risku izvērtējuma anketu aizpildīšanu
- Bieži upuri sākotnēji atsakās no piedāvātās palīdzības, nepieciešams ilgstošs darbs
- Alkoholisms kā attaisnojums nestrādāt ar vardarbības problēmu
- Ir neskaidrības, kas institūcijām jādara un vai kas jādara, kad varmāka pārkāpj policijas lēmumu par nošķiršanu vai tiesas lēmumu par pagaidu aizsardzību pret vardarbību
- Varmākas nesajūt savas rīcības sekas
- Samērā maz policijas lēmumu par nošķiršanu vai pieņemti uz īsu laiku
- Speciālisti nejūtas pārliecināti, piedāvājot upuriem nošķiršanas vai pagaidu aizsardzības pret vardarbību mehānismu
- Ģimenes ārsti neziņo par vardarbības gadījumiem
- Bāriņtiesas biedē ar bērnu atņemšanu, ja nesadarbosies
- Izolatoru/ atskurbtuvju jautājums aktuāls

Labklājības ministrija

Iesaistīto speciālistu rekomendācijas

- Anketā – iekļaut cietušā tālruņa numuru un precizēt, ka cietušā aptauja ir par visu vardarbības vēsturi
- Biežāk izmantot iespēju varmākam/ upurim dalītas tiesas sēdes rīkot
- Riska izvērtējuma anketas jāievieš arī medicīnas iestādēs un krīžu centros
- MARAC anketās ietverto informāciju izmantot, nododot tālāk informāciju rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem
- Speciālistiem uzņemt lielāku iniciatīvu, piedāvājot upuriem aizsardzības iespējas

Labklājības ministrija

Secinājumi Saldū

- ✓ RI anketa konflikta laikā palīdz policijas darbiniekam strukturēt jautājumu uzdošanu un palīdz nepalaist garām svarīgu informāciju;
- ✓ Nodrošina to, ka policists neaizmirst cietušajam pastāstīt par viņa tiesībām – varmākas nošķiršana/ pagaidu aizsardzība pret vardarbību;
- ✓ Samazinās atkārtotu izsaukumu skaits noteiktā laika posmā;
- ✓ Aizpildot anketu, parādās konflikta būtība;
- ✓ Policija ziņo sociālajam dienestam arī par tiem vardarbības gadījumiem, kad persona nevēlas RI anketu aizpildīt.

Labklājības ministrija

Secinājumi Saldū

- ✓ RI anketa - pamatojums institūciju piesaistīšanai, lai tiktu nodrošinātas/ievērotas cietušo tiesības;
- ✓ Piedāvāta iespēja vardarbībā cietušajai/vardarbību veikušajai personai saņemt pakalpojumus dzīvesvietā;
- ✓ Tiek apzinātas ģimenes, kurās konstatēti vardarbības gadījumi;
- ✓ Iespēja cietušajiem/vardarbību veikušajiem saņemt informāciju par vēlamo rīcību, lai vardarbības gadījumi neatkārtotos;
- ✓ Ģimenes saņem informāciju par pieejamajiem atbalsta resursiem;
- ✓ Ir nepieciešams ziņot par fiksēto vardarbību gan pret bērnu, gan pret sievieti, gan vīrieti;
- ✓ Starpinstitucionālo sanākumi drīkst (vajag) ierosināt jebkurai no iesaistītām institūcijām;
- ✓ Svarīgi iepazīstināt ar jaunām iespējām katrā no institūcijām;
- ✓ Projekts – ārējs impulss/ grūdiens no ārpuses ciešākai sadarbībai.

Labklājības ministrija

Secinājumi Dobelē

- ✓ Policija izsaukumu laikā saskaras jau ar sekām, sākotnēji jāiegūst cietušā uzticība, lai aizpildītu RĪ anketu;
- ✓ Veidojas ciešāka saikne starp dienestiem, raitāka informācijas apmaiņa, labāka sadarbība;
- ✓ Cietušā persona no policijas puses tiek vairāk informēta par problēmas risināšanas iespējām, savām tiesībām;
- ✓ Nepieciešams darbs ar vardarbīgo pusi atkārtotas vardarbības iespēju novēršanai, iesaiste obligātā programmas iziešanā;
- ✓ Sperts solis tuvāk ne tikai cietušajiem, bet arī speciālistu starpā.

Labklājības ministrija

Secinājumi Balvos

- ✓ RI anketas pildīšana palīdz policistiem iedziļināties un atšķirt ģimenes konfliktu no vardarbības;
- ✓ Lielākā daļa klientu, kas nonāca sociālā dienesta redzeslokā, - jauni;
- ✓ Cietusī sieviete baidās sniegt policijai iesniegumu, ja tiek veikta saruna varmākas klātbūtnē, – uz notikuma vietu brauc vismaz 2 inspektori – viens runā ar cietušo, otrs ar varmāku;
- ✓ Nošķiršanas iespējas izmantošana ļoti atkarīga no tā, kādā veidā policists cietušajai to piedāvā;
- ✓ Speciālistiem nav pietiekošas zināšanas un pieredze darbam ar vardarbībā cietušām pilngadīgām personām, kurām ir ilgstošas multiplās sociālās problēmas, vardarbību pieņem kā normālu dzīvesveidu;
- ✓ Organizēt seminārus, darbnīcas ar lomu spēlēm, kurās speciālisti gan policisti, gan sociālie darbinieki attīstītu jaunas un pilnveidotu esošās prasmes darbam ar minēto mērķa grupu, veicinātu sadarbību starp institūcijām un savstarpēju uzticēšanos.

Labklājības ministrija

Secinājumi Balvos

- ✓ Veicināta sadarbība un informācijas apmaiņa starp institūcijām;
- ✓ Vērsta institūciju un sabiedrības uzmanība uz vardarbību pret sievieti - īpaši, kuras dzīvo vienas, nav bērnu;
- ✓ Vardarbībā cietušai sievietei iespēja saņemt informatīvos materiālus, informāciju, kur vērsties pēc palīdzības, saņemt atbalstu;
- ✓ Sadarbības partneru institūcijās apzinātas nepilnības, rasti risinājumi darba pilnveidošanai, izbraucot uz ģimenes konfliktiem;
- ✓ Gūtas papildus zināšanas par cietušo un vardarbību veikušo personu psiholoģisko portretu, īpatnībām.

Labklājības ministrija

Paldies par piedalīšanos!